

Fakulta výtvarných umění Vysokého učení technického v Brně

akademický rok 2010/2011

**Vysokoškolská kvalifikační práce (ateliérová práce)
posudek oponenta**

Jméno a příjmení studenta: Ján Árendárik

Název práce: Kombinácia súčasného a historického prvku

Školiteľ: Tomáš Lahoda, akad. mal.

Posudek:

Predkladaná bakalárska práca vychádza z predstavy, ako by mohlo vyzerat' zobrazenie násilného aktu automobilovej havárie, ako ekvivalentu ku konkrétnej biblickej udalosti fixovanej historickou maľbou. Dochádza tu k prekrytiu námetu a maliarskej techniky, k nejakému druhu naliehavej aktualizácie témy. Témou však možno nie je námet obrazu, ale obraz samotný.

Sme konfrontovaní so situáciou, keď sa predchádzajúce diela stávajú súčasťou neskorších prác a predošlé znázornenia sú zachytené v bezprostrednosti nových. Abstrahovanie pôvodného motívu je celkom evidentné najmä v prípravných kresbách. Dalo by sa povedať, že ak v týchto obrazoch budeme hľadať potvrdenie toho čo očakávame, čo oceňujeme v maľbe historickej tradície, tak tu medzi Arendárikovým postupom a dielami vytvorenými v rámci (historicky) inej maliarskej tradície, vzniká na prvý pohľad hlboká priepasť.

Jednou z odpovedí by mohla byť (ale nie je) potenciálna možnosť využitia vlastného postupu tak, aby výsledok smeroval k súdržnému celku, viacmenej konzistentnému a bol ľahko dešifrovateľný. Celok v tomto prípade predstavujú tri samostatne stojace obrazy rôznych rozmerov, (z toho jeden zložený z dvoch plátien) odkazujúce vždy na konkrétnu historickú predlohu.

Inou, extrémnejšou formou úniku od predlohy, je vizuálna hračka, ktorá môže odkazovať na najrozmanitejšie konotácie a môže obsahovať celý rad nadväzujúcich, ale aj rušivých aspektov.

V prípade bakalárskej práce J. Árendárika môžeme rozpoznať práve tento druhý postup a konfrontovať sa s motívmi, ktorými autor kombinuje a mieša rôzne aspekty svojho uvažovania v maľbe.

Klasický námet Vraždenia neviniatok s biblickým ukotvením v histórii sa vynára v rôznych dobách a evokuje vždy rovnaké pýtanie sa na príčiny ľudského počinania. Existuje nespočet variácií k danej téme, od miniatúry Majstra Codexu Egberti, z 10. storočia, cez Giottovu fresku v Cappella degli Scrovegni v Padove, po trojdimenzionálnu „terracotta policroma“ Giacoma Paracca, z roku ca. 1587, až po barokové transformácie Guida Reniho, Nicolasa Poussina a Petra Paula Rubensa, vždy s viacmenej jasným pohybom kauzálnej línie – príčina logicky a časovo predchádza následku.

Toto je však prípad, keď je postupnosť vyvodená zo svojho konečného bodu, z následku, čo vedie k akémusi chronologickému zvratu.

Tento v súčasnom umení častý jav vyplýva z konfrontácie vplyvov, v ktorých takmer vždy nájdeme súvislosti s predchádzajúcimi zobrazeniami. napr. ako ...obsažné príčiny bez následkov, nedozierne následky s bezvýznamnými dôvodmi, významné dôsledky nedôležitých príčin, nezvratné následky náhodných zhôd okolností. (cit. Michael Serres, The parasite)

Avšak táto oscilácia medzi príčinou a následkom môže byť nebezpečná, najmä pri takom druhu prezentácie akým je maľba, pretože ohrozuje ako líniu kauzality, tak aj ideu kontextu. Vtedy nastupuje taktika odvrátenia pozornosti, zmena témy a odvolávanie sa na jednotu, ktorá sa prejavuje tvrdením, že navzdory zrejmej závislosti na predchádzajúcom diele, umelec tento zdroj prekračuje, asimiluje ho a úspešne transformuje do niečoho nového.

Myslím, že v bakalárskej práci sa podarilo zrealizovať reťazenie inšpirácie, o ktorej sa predpokladá, že beží jedným smerom. Napriek tomu evokuje neustálu hrozbu zvrátenia do spätného chodu.

Otázka: Vedeli by ste spomenúť nejakých umelcov, ktorí vo svojej tvorbe aplikujú motív havárie, „karambolu“, „pokrčených“karoséri a pod.?

Návrh hodnotení: C

Vypracoval(a): Mgr. art. Klaudia Kosziba, ArtD

Datum: 7. 6. 2011

Podpis:

